

Universell utforming- tilgjengelighet for alle

Miljøverndepartementet utnevnte i nov.2005 Trondheim kommune som pilotkommune i universell utforming.

Universell utforming betyr at produkter, byggverk og uteområder skal utformes slik at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig. Ved å ta hensyn til brukerbehov bevegelseshemmede, synshemmede, orienteringshemmede, hørselshemmede og astma/allergi har, vil også omgivelsene bli bedre for alle. Det bør gis mulighet for funksjonshemmede å få tilgang til og delta i aktiviteter og arrangement så langt det lar seg gjøre på lik linje med andre. Likhet og likeverd er sentrale begrep. Jfr. NOU 2005:8 "Likeverd og tilgjengelighet". Tilretteleggingstiltak bør i hovedsak planlegges som en hovedløsning; ikke en ekstra tilpasning.

Sjekkliste vedrørende tilgjengelighet

Adkomst og kommunikasjonsveier

- Adkomst bør være trinnfri. Unngå løse fysiske hindringer i adkomst- og kommunikasjonsveier.
- Plant parti foran inngangsdør, min. 1.50 x 1.50 m
- Dersom behov for rampe bør denne ha max stigningsgrad 1:12
- Rekkverk langs rampe
- Rampe utført i sklisikkert materiale med oppkant på sidene minimum 12 cm.
- Dersom det er trapp til inngang, bør rampe monteres i nærhet av trapp slik at alle får adkomst samme vei.
- Trapp bør ha rekkverk, gjerne rundstokk 4,5 cm i diameter. Dette gir et godt grep.
- Dørbredde: Lysåpning min 90 cm ved hovedinngangsdør og min. 80cm lysåpning innendørs.
- Del av skranke bør ha høyde 73 cm. Dette gir betjeningshøyde også for bruker av rullestol.

Skilting:

Skilting bør være enkel og intuitiv i bruk og gi en rask orientering til de ulike arrangement som finnes. Det bør være enkelt å orientere seg mot hovedinngang til arrangementet.

- Anbefalinger vedrørende utforming av skilt er hentet Norges Blindforbund.

Leseavstand	Skriftstørrelse
3 meter	30 mm
5 meter	50 mm
6 meter	60 mm
10 meter	75 mm
15 meter	100 med mer
18 meter	120 mm

- Det bør være tydelig fargeforskjell mellom skrift og bakgrunnsfarge. (Minimum 40 % fargeforskjell); Anbefaler koks-sort bakgrunnsfarge og hvit skrift.
- Unngå blank overflate på skilt da dette gir reflekser. Bruk plan flate på skilt(ikke buet)
- Bruk gjerne formskrift(små bokstaver). Dette gir god lesbarhet.

- Bruk gjerne pictogram i skilting. Ref. Trondheim kommune sin ”Veileder publikumsbygg” som ligger på Trondheim kommunes nettside: www.trondheim.kommune.no Søk på ”veileder publikumsbygg”.
- Unngå store glassflater uten markeringer.

Underlag

Det bør være fast underlag frem til de aktiviteter som skal foregå; disk, sitteplass, skranke, bespisning m.m... Underlag av grus er svært vanskelig fremkommelig med rullestol.

Hørselshemmede

- Skranke bør utstyres med skrankeslynge. (Slyngen er montert i et skriveunderlag) og skrankepersonell utstyres med mikrofon. Bruker med høreapparat stiller apparatet på T for teleslynge og kan da lett høre hva som blir sagt. Skranke utstyres med pictogrammet for teleslynge i str. 15 cm x 15cm; Se utforming av pictogram i Trondheim kommunes ”veileder publikumsbygg” på www.trondheim.kommune.no
- I lokale for konsert, eller andre arrangement bør teleslynge monteres i rommet. Teleslynge kan ikke monteres i tilstøtende rom; Minimum 20 meter avstand både horisontalt og vertikalt. Montering for tett vil teleslyngene forstyrre hverandre.
- Utearrangement bør få tilkoblet teleslynge til mikrofonanlegg.
- Det kan også være aktuelt med trådløst FM-anlegg til arrangement.
- Råd kan gies vedrørende tilpasning for hørselshemmede: Møller kompetansesenter for hørsel. Trondheim, Tlf. 72596671

Plass for brukere av rullestol

Det bør planlegges flere alternative plasseringer for brukere av rullestol samt plass for ledsager og venner ved siden av bruker med rullestol. Ved arrangement der publikum står, bør rullestolbruker gies plass i front.

Handikaptoalett

Tilgjengelighet til handikaptoalett i forbindelse med arrangement.

Evakuering ved brann

En plan for evakuering ved brann bør ta hensyn til plassering av rullestolbruker i forhold til inngang. Videre må rømningsvei gi plass og være tilgjengelig for rullestol. Dør i rømningsvei bør ikke overstige 2 kg drakraft.

Litteratur:

”Veileder publikumsbygg”, www.trondheim.kommune.no

”Bygg for alle”- Temaveiledning om universell utforming av byggverk og uteområder, Statens bygningstekniske etat og Husbanken www.be.no

”Tilgjengelighetsguide” Norges Blindforbund, tilgjengelighetskrav i bygg www.blindeforbundet.no

”Tilgjengelige bygg og uteområder” Norges Handikapforbund www.nhf.no